

UTVIKLINGSPLAN FOR BERGEN KATEDRALSKOLE

2017-18

Skolen i sentrum siden 1153

Ex sapientia libertas

0. Om skolen

Bakgrunn

Bergen Katedralskole er bærer av den lengste skoletradisjonen i Hordaland Fylkeskommune, med røtter tilbake til 1153. Skolen er i dag en av de største i fylket, med cirka 1200 elever, og representerer stor bredde i opplæringstilbudet. Det gis her studiespesialiserende tilbud for elever i vanlig videregående opplæring, for minoritetsspråklige elever, for elever med psykiske utfordringer i avdeling «Kyrre», og for voksne elever i Senter for voksenopplæring, som også gir tilbud i nettverksskolene Fyllingsdalen og Knarvik vgs. I tillegg gir skolen opplæringstilbud innen International Baccalaureate (IB), hvor elevene følger IBs internasjonale læreplan.

Skolen har i dag tre hovedlokasjoner. Senter for Voksenopplæring ligger i Kalfarveien, avdeling Kyrre i Øvregaten og hovedskolen i Kong Oscars gate. Byggene i Kong Oscars gate er under ombygging, og skal være klar til å tas i bruk i god tid før skolestart 2018-2019. Inntil da foregår deler av driften midlertidig i gamle Hans Tanks skole. Det arbeides med å finne nye skolelokaler for Kyrre.

Skolens styrker

Bergen Katedralskole har lange tradisjoner for å ha et svært godt skolemiljø, hvor elevene viser stort engasjement og tar ansvar for hverandre. Årlige sammenristingsturer til skolens egen hytte «Katteli» fremmer gode relasjoner, og har stor betydning for det gode læringsmiljøet.

Skolen har lang tradisjon for å gi et godt og tilpasset opplæringstilbud for fremmedspråklige elever. Elevtjenesten har spisskompetanse på dette området, og har høyt trykk på tjenestene.

I Senter for voksenopplæring og avdeling Kyrre fanges det opp elever som trenger å bli møtt med forståelse og ekstra fokus på tilrettelegging av læringssituasjonen.

Elevundersøkelsen 2017 viser at skolen scorer høyt, og godt over landsgjennomsnittet for både motivasjon, mestring, trivsel, støtte fra lærerne og læringskultur. Tradisjonelt er det også et høyt karaktersnitt for inntak ved skolen, og resultatmessig scorer elevene høyt ved avsluttende vurdering. Skolen har lærere med svært god faglig kompetanse, som også utviser stor grad av omsorg og tilrettelegging av læring for elevene.

Skolens utfordringer

Fordi organisasjonen Bergen Katedralskole er sammensatt av tre ulike opplæringsenheter, Kyrre, Senter for Voksenopplæring (VO) og Hovedskolen, settes det store krav til det å balansere skoledriften mellom disse enhetene. Den fysiske avstanden krever god organisering og tilrettelegging av gangtid, samt undervisning på kveldstid i VO. Det må videre gis tid og oppmerksomhet til å arbeide med avdelingenes særlige utfordringer. Samtidig må det være arenaer for fokus på fellesskapet, identifikasjon til skolens overordnede oppdrag, og opplevelse av det positive i å være en del av en større helhet. Det som i store trekk binder enhetene sammen er overordnede pedagogiske tema, som for eksempel fagutvikling, elev- og klasse miljø, samt vurdering for læring. Videre møtes enhetene gjennom sosiale aktiviteter som styrker det gode arbeidsmiljøet.

1. Skolens visjon

Det er viktig for Bergen Katedralskole å videreføre de verdier som ligger i det vi kan kalle skolens "DNA". Visjonen "**Tradisjon og læring i et fremtidsrettet miljø**" ble utarbeidet gjennom tidligere prosesser ved skolen, og avspeiler kontinuitet i fokuset på læringsarbeid. Visjonen er fremoverlent, og støtter også opp om, og må ses i sammenheng med, HFK sin overordnede visjon "**Attraktiv og nyskapande**".

2. Skolens pedagogiske plattform

Sosiokulturelt læringsyn

Skolen ønsker å bygge utviklingsarbeidet på forskningsbasert kunnskap om læring. Utfordringene i vårt komplekse samfunn krever interaksjon og samarbeid, og vi legger til grunn et sosiokulturelt syn på læring. (<https://www.verywell.com/what-is-sociocultural-theory-2795088>) Det er da avgjørende at kunnskap blir konstruert gjennom samhandling, og ikke primært gjennom individuelle prosesser.

For å skape grunnlag for de sosiokulturelle prosessene må både elever og ansatte oppleve gjensidig tillit gjennom gode relasjoner i skolehverdagen. I tillegg til et rent faglig fokus prioriterer vi også tid til relasjonsbygging.

Lærende organisasjon

Bergen Katedralskole ønsker å være en lærende organisasjon. Utover fokus på elevenes læring, stiller dette krav til at vi i fellesskap ønsker å utfordre eksisterende praksis, og utvikle skolen på en måte som sikrer at vi støtter vårt overordnede oppdrag.

Peter Senges modell beskriver de fem disiplinene for lærende organisasjoner. (<http://infed.org/mobi/peter-senge-and-the-learning-organization/>)

Gruppelæring fremholdes som en viktig forutsetning, og støtter således vårt valg av satsingsområdet "Læring i samarbeid". Her vil metakognisjon være viktig for skolens systemiske utvikling.

Verdier

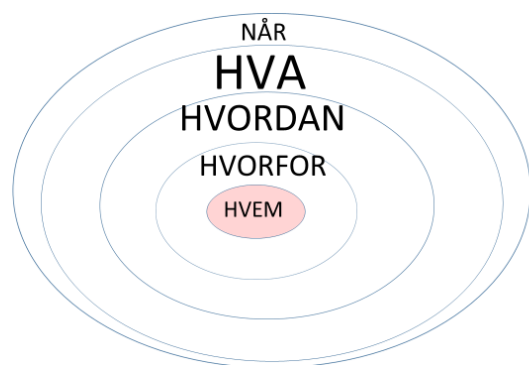
Bergen Katedralskole legger vekt på å utvikle eleven sin kunnskap og kompetanse som grunnlag for videre studier og arbeid. De ansatte skal møte elevene med tillit og respekt, gi rom for at eleven deltar aktivt i egen læring, og samtidig gi eleven utfordringer som fremmer dannelse og lærelyst.

Skolens pedagogiske plattform avspeiler således HFK sine verdier om å være Kompetent, Offensiv og i Dialog.

3. Prosess

Modell for utviklingsarbeid

For at vi som organisasjon lettere skal holde fokus på vårt overordnede oppdrag, har ledelsen valgt å tilrettelegge utviklingsarbeidet med utgangspunkt i følgende modell. (Inspirert av Simon Sinek / Peter Docker, presentert på IB Conference Barcelona okt 2016)

Skolen tar her utgangspunkt i hvem vi er (HVEM), og videre i vårt overordnede oppdrag, hvorfor er vi her? (HVORFOR). Dette danner grunnlag for hvordan vi arbeider (HVORDAN), hva vi gjør (HVA) og når tid (NÅR).

Modellen er retningsgivende for IB sin læreplan, og er brukt i prosessen for ansatte og elever i arbeid med utviklingsplanen (11.11.16 / 12.01.17).

I prosessen med å utarbeide utviklingsplanen har vi i gruppemøter mellom rektor og alle ansatte i august 2016 hatt fokus på HVEM. Hvem er elevene, hvem er de ansatte, og hvem vi er som organisasjon? For å finne ut mer om dette har vi reist spørsmålene om hva som er skolens DNA, hva binder de ulike avdelingene sammen, og hvilke drømmer og behov ser vi at skolen har for fremtiden? I møter mellom skolens ledelse og elevråd har vi hatt fokus på hvem er elevene, hva opptar dem, og hvordan kan vi som skole imøtekomme deres behov i læringsmiljøet.

Videre har vi arbeidet med HVORFOR på en måte hvor skolens overordnede oppdrag er fokusert, § 1-1 Formålet med opplæringa, samt andre overordnede føringer fra stat og fylke. I arbeidet med HVORDAN har vi sammen sett på utfordringer som ligger i nye Stortingsmeldinger om kvalitet og kompetanse, og vi har hatt «Skolens læringsmiljø» og «Vurdering for læring» som tema ved felles utviklingstid mellom lærere og elever. Vi har brukt tall fra tilstandsrapporten 2015/16 og fra Elevundersøkelsen 2016 for å definere utfordringene i læringsmiljøet. Meninger og ideer fra de ulike møtene er samlet i samskrivingsdokumenter, og bearbeidet videre av ledelsen. HVA fremkommer som de ulike prioriterte satsingsområdene i del 4, og NÅR ligger i planen for evaluering av tiltakene.

Forslag til plan er framlagt i fellesmøte med ansatte 16.2.17, og i møte med tillitsvalgte 23.2.17. Planen legges frem for elevrådsstyret og Skolemiljøutvalget i mars 17. Ledelsen v/ rektor har det overordnede ansvaret for utarbeiding og iverksetting av planen.

4. Plan - satsingsområder

Begrunnelser for satsingsområdene

Hordaland fylkeskommune sine målsetninger om økt læringsutbytte og økt fullføring ligger som overordnede føringer for skoledriften. Eleven sin læring, mestring og trivsel i skolen er alltid i sentrum for våre strategiske valg og beslutninger. Våre lokale satsingsområder innen samarbeid, vurdering og folkehelse/livsmestring er videre basert på tilbakemeldinger gitt gjennom elevundersøkelsen, tilstandsrapporten og problemstillinger som underveis utpeker seg som områder å arbeide mer systematisk med.

Tilstandsrapporten for 2016 viser at skolen har en svært lav frafallsprosent på Hovedskolen, og en høy frafallsprosent på Voksenopplæringen og Kyrre. Dette viser at vi særlig i de to avdelingene må prioritere tiltak for økt fullføring. Dette kommer blant annet frem under tiltaksområde 3: "Folkehelse og Livsmestring".

Elevundersøkelsen 2017 viser at til tross for høy gjennomsnittlig score innen motivasjon, mestring, trivsel, støtte fra lærerne og læringskultur, er det likevel til dels store forskjeller innad på skolen mellom de ulike klassene. Dette tilsier at det må fokuseres på felles læringskultur og beste praksis, gjennom systematisk samarbeid og veiledning. Ved å legge til rette for et bredt kollegasamarbeid vil en gi mulighet for deling av kunnskap og erfaringer på en måte som kan skape målrettet utviklingsarbeid. Slik kan skolen identifisere beste praksis, og kvalitetssikre at opplæringstilbudet i ulike fag og klasser blir likeverdig for elevene. For å få til dette må organiseringen synliggjøre muligheter for tid til samarbeid. I det videre planarbeidet vil derfor skolen ha fokus på hvordan tilrettelegging for dialog og samarbeid kan skje mellom de ansatte.

Skolen har de siste årene gjennomført spennende IKT-prosjekter. Erfaringer fra disse og videre fokus på digital innovasjon vil løfte skolen generelt i vår undervisningspraksis. Det viser seg også at skolen innenfor området "Vurdering for læring" kan ha utbytte av å arbeide videre med utvikling av for eksempel nye vurderingsformer.

Til tross for at elevene ved Bergen Katedralskole presterer særlig gode læringsresultater, har en del elever psykiske utfordringer med hensyn til stort arbeidspress. Dette avspeiler en generell trend blant unge i samfunnet, og det er viktig for skolen å både ta hensyn til og tilrettelegge for å ivareta elevene som hele mennesker. Det innebærer for eksempel nedtoning av prøvepress, og samarbeid om elevenes totale lærings situasjon.

Med bakgrunn i tilstandsrapporten, elevundersøkelsen, undervisningsevaluering og prosesser med kollegiet og elever, har skolen kommet frem til følgende satsingsområder og tiltaksplan for 2017-2019.

Satsingsområde 1: «Læring i samarbeid»

Mål	Tiltak	Kvalitative kjennetegn på måloppnåing	Resultatmål (Kvantitative kjennetegn på måloppnåing)	Dokumentasjon /Evaluering	Ansvarlig
1.1. Profesjonsutvikling skal være knyttet til skolens utviklingsplan	Kartlegging av behov og utarbeiding av plan for kompetanseutvikling	Kompetanseutviklingsplanen brukes som styringsverktøy for prioritering av deltakelse på etter- og videreutdanning.	Minst 60% av alle deltakelser på kompetanseutvikling er direkte knyttet til utv.planen.	Plan ferdig utarbeidet Pr.01.08.17. M-møte sept 17	Ledergr/ Rektor
1.2 Utvikle klasseledelse som skaper trivsel og fremmer læring i samarbeid: elev-elev, lærer-elev og lærer-lærer	Skolevandring	Elever opplever gjenkjennbarhet i undervisnings-øktene.	Flere elever rapporterer positivt i elevundersøkelsen. Ingen klasser under 4,0 på «Læringskultur over tid» og «Støtte fra lærerne».	Vår 2018: Evaluere gjennom /medarbeidersamtaler /HFK medarbeiderundersøkelse / i ledergruppe /M –møter /elevundersøkelsen	Ledergruppe Lærere
	Kollegabasert veiledning	Økt bevissthet i oppstart og avslutning av undervisningsøkt. Økt samarbeid og fokus på klasseledelse og didaktikk.			
1.3 Utarbeide en organisering av timeplan og skoleår som gir gode betingelser for læring i samarbeid	Kartlegge hvilke organisering som kan gi best læringssituasjon og mulighet for økt fullføring.	Tilbakemelding fra lærer og elever i prosesser mellom lærere/elever/ tillitsvalgte og ledelse.	Økt læringsutbytte og høyere antall elever som fullfører.	Timeplan Årshjul Resultater fra Elevundersøkelse 17/18	Ledergruppe Lærere
	Tilrettelegging av fellestid	Økt bruk av fellestid til arbeid som har fokus på læring.	Økt antall lokale utviklingsprosjekt	Vår 2018: Evaluere gjennom /medarbeidersamtaler /HFK medarbeiderundersøkelse / i ledergruppe /M -møter	Ledelse Lærere

1.4. Økt samarbeid blant lærerne	Flere økter for faglig samarbeid på planleggingsdagene i oppstarten - alle fag.	Utvikle felles årsplaner, vurderingssituasjoner og vurderingsmetoder.		Timeplan med tidspunkt for samarbeid.	Avdelingslederne
	Timeplanfeste tidspunkt for mulig samarbeid	Økt felles planlegging mellom faglærerne.		Oversikt over tema for faglig samarbeid.	Alle lærere
	Økt bruk av møtetid til faglig samarbeid	Hver faggruppe lager plan for hvert semester som beskriver det faglige samarbeid.		Oversikt over tema som vil bli diskutert i forskjellige fag.	
1.5 Økt samarbeid mellom kontaktlærere/ gruppelærere på VO	Oppstartsmøte og flere oppfølgingsmøter gjennom året. Vg1 for seg selv, vg2 og v3 sammen. Egne møter på VO og Kyrre.	Økt samarbeid mellom kontaktlærer (g-lærere) og klassen	Økt antall elver som fullfører.	Halvårsplan for møter	Avdelingsleder Gruppelærere Kontaktlærere
1.6 Skape gode klassemiljø ved å utvikle gode relasjoner mellom elev-elev, lærer-elev.	Skape god skolestart gjennom oppstartsmøte mellom ledelse-kontaktlærer og tillitsvalgt i klassen	Godt arbeidsmiljø for elevene og god trivsel i klassene	Et møte pr klasse i løpet av august/ september	Møte referater	Kontaktlærerne
	Bruke klassens time aktivt for å skape gode relasjoner. Et kjent system for å melde saker til klassenes time.	Positiv tilbakemelding fra kontaktlærer og i dialog mellom ledelse og elever.	Økte /positive resultat i elevundersøkelsen	Jevnlige møter mellom rektor og elevrådsstyret.	Kontaktlærer og elevene

	Kontaktlærere gjennomfører "bli kjent-øvelser" med elever på alle trinn.	Få til et trygt læringsmiljø og skape gode relasjoner som motvirker mobbing.			Ledelse
	Bruk av klassekart som roterer, og inndeling i grupper styrt av lærer på alle trinn.	Er godt samarbeid innad i klassen.		Klassekart pr klasse	
	Sette ned en gruppe som ser på organisering av Katteli-turene	Beskriver mål for Katteli-turer		Dokumentert oversikt av turer	
1.7 Økt elev-tilstedeværelse (nærvær) på VO og Kyrre	Lage plan for oppfølging av fravær hos elevene - "hvem gjør hva når"	Alle er kjent med hvilke praksis som er på oppfølging	Reduksjon i elevfravær	Etter 1.og 2. termin 2018.	

Satsingsområde 2: «Vurdering for læring»

Mål	Tiltak	Kvalitative kjennetegn på måloppnåing	Resultatmål (Kvantitative kjennetegn på måloppnåing)	Dokumentasjon /Evaluering	Ansvarlig
2.1 Elever og lærere bruker digitale verktøy på en måte som fremmer læring	Iverksette kompetanseheving for lærerne i bruk av digitale verktøy og læringsstrategier.	Deling av erfaring og god praksis mellom kolleger	Elevundersøkelsen 17/18	Dialog rektor/ Elevråd/ Elevinspektør	Ledergruppe, alle lærer, alle elever
2.2 Utvikle eksisterende vurderingspraksis med fokus på felles praksis	Kurs i relasjonskompetanse for å styrke dialogen mellom lærer og elev.	Tilbakemelding fra lærere og elever vedr økt dialog om faglig utvikling.	90% av lærer deltar på kurs i løpet av skoleår	Kurs/ deltaker bevis	Ledergruppe og lærere
	Begrense antall vurderinger med karakter i de enkelte fag (jfr satsingsområde om livsmestring).	Økt faglig og sosial motivasjon – grønn skår i elevundersøkelsen	To vurderinger med karakter pr. fag pr. semester	Dokumenterte fremover meldinger	Alle lærere
	Dele kunnskap om og erfaring i ulike former for vurdering.	Lærerne bruker mange og ulike former for vurdering			
	Lederstyrt vurderingsoversikt (prøveplan) på STUSP, IB og VO.	Tilbakemelding fra elever om mindre stress rundt antall prøver	Max 3 prøver per uke per klasse	Prøveplan	Avdelingsledere
	Skolens hjemmeside og "fagrom" for elever har oppdatert og ryddig informasjon	Tilbakemelding fra elever, foreldre og ytre omgivelser om god informasjonsflyt			Hjemmeside

Satsingsområde 3: «Folkehelse og livsmestring»

Mål	Tiltak	Kvalitative kjennetegn på måloppnåing	Resultatmål (Kvantitative kjennetegn på måloppnåing)	Dokumentasjon /Evaluering	Ansvarlig
3.1 Skolens læringsmiljø skal være preget av høy trivsel og lite skolerelatert stress	Forelesning om stressmestring for Vg3	Mindre opplevd stress blant elever	En forelesning pr semester for VG3	Gjennomført forelesning	Elevtjenesten
	Informasjon om stress på møter for foresatte - det gjennomføres slike på både Vg1, Vg2 og Vg3, innføringsklasse og IB.	Økt kunnskap om ulike strategier for håndtering av stress Positiv tilbakemelding fra foreldre	Reduksjon i antall elever som melder om høyt stress til kontaktlærer, rådgiver og helsesøster.	Resultater fra Elevundersøkelse 17/18	Elevtjenesten
	Fadderordning for nye elever Vg2 og Vg3, hele innføringsklassen og elever i E-klassene.	Økt fullføring Økt faglig og sosial trivsel - Elevundersøkelsen	8% økt fullføring i klassene med fremmedspråklige elever.	Dokumentert beskrivelse av fadderaktivitet. Tall i tilstandsrapport	Elevtjenesten Ledergruppen
	Kurs i studieteknikk.	Økt kunnskap om div studieteknikk blant lærer og elever		Dokumentert bruk av diverse studie teknikker i uke planer eller halvt års planer.	
	Rusforebyggende foredrag for Vg2	Åpen dialog om rus i klassene		Undervisnings- opplegg knyttet til rus og helse	Lærere/ Elevtjeneste
	Gruppesamtaler med elever ved avd Kyrre.	Økt stressmestring og sosial komp hos elevene	Elevundersøkelsen		Lærerne avd Kyrre
3.2 Øke lærerens kompetanse i emosjonsveiledning	Veiledning fra eksterne psykologer	God kvalitet i dialog mellom elev og lærer. Lærere som med trygghet kan gjennomføre vanskelige elevsamtaler.		Juni 2017	Alle ansatte ved avd Kyrre

